

Тарарай А.М.,
студентка,
Хом'як І.В.,

кандидат біологічних наук, доцент кафедри екології та географії
Житомирського державного університету імені Івана Франка, м. Житомир

**ІНВАЗІЙНА ФЛОРА ФІТОЦЕНОЗІВ КЛАСУ ARTEMISIETEA VULGARIS LOHM. RRSА ET R. TX.
1950 МІСТА ЖИТОМИРА**

Досить актуальною і важливою проблемою сьогодення є інвазійна флора. Процес заселення нових видів рослин на нові території наносить значний вплив на природні рослинні угруповання даної території. Виявлення інвазійних видів (інвайзерів) дасть змогу оцінити їхній вплив на конкретні екосистеми, що дозволить спрогнозувати фітоінвазії, попередження експансії інвазійних видів і контроль за видами неаборигенних рослин. Наявність недостатньої бази польових досліджень інвазійної флори вимагає детальних досліджень у даному напрямку.

До складу класу *Artemisietea vulgaris* на території міста Житомира входять два порядки, два союзи, шість асоціацій та три без рангових угруповання. Серед угруповань класу *Artemisietea vulgaris* найчастіше зустрічаються представники порядку *Artemisietalia vulgaris* та союзу, яким він представлений, *Arction lappae*. Екотопи зайняті класом *Artemisietea* характеризуються мезофітними, гемігідроконтрастofilьними, субацидофільными, семіевтрофними, акарбонатофільными, нітрофільными, геміарерофобними, субмезотермними, субаридофітними, геміокеанічними, субкріофітними, еугемеробними умовами.

Значна увага приділялася на діагностичні види даного класу - *Artemisia vulgaris* L. (Полин звичайний), *Solidago canadensis* Linnaeus (Золотаарник канадський), *Heracleum sosnowskyi* Manden. (Борщівник сосновського), *Arctium* L. (Лопух), *Ambrosia artemisiifolia* L. (Амброзія полинолиста), *Echium vulgare* L. (Синяк звичайний), *Tanacetum vulgare* L. (Пижмо звичайне).

Оскільки фітоценоз відіграє провідну роль в існуванні екосистеми та опосередковано відображає властивості абіотичного середовища, то предметом дослідження є фактори середовища і їх вплив, зокрема, на морфологічні ознаки діагностичних видів класу *Artemisietea*. Для цього здійснено геоботанічні описи з прив'язкою до карти ґрунтів. Класифікація рослинних угруповань здійснено за принципами флористичної класифікації рослинності Браун-Бланке. За допомогою фітоіндикації визначено показники ряду факторів середовища, що характеризують досліджувані екотопи.

Під час виконання роботи матеріалами послужили, в першу чергу, польові дослідження, а також аналіз літературних джерел. Було проведено дослідження екосистем згідно з міжнародними екологічними програмами. Результати даного дослідження можна використовувати, як підґрунтя для продовження досліджень рослинності міста Житомир. Придатні для використання в природоохоронній діяльності.

Особисто було проведено польові дослідження, збір екземплярів для подальшого використання, здійснення всіх необхідних замірів, оброблено результати, оформлено і проілюстровано роботу та зроблено висновки, проведено аналіз результатів.

Синтаксономічна схема класу на території Житомира має такий вигляд:

ARTEMISIETEA VULGARIS R.Tx 1950: *Artemisietalia vulgaris* R.Tx 1947, *Arction lappae* R.Tx 1937: *Leonuro-Ballotetum nigrae* R.Tx 1942, *Arctio-Artemisietum vulgaris* Th.Müll 1972; *Sambucetum ebuli* Felföldy 1942; *Onopordetalia acanthii* Br.-Bl et R.Tx 1943, *Onopordion acanthii* Br.-Bl 1926: *Onopordetum acanthii* Br.-Bl 1936, *Potentilo-Artemisietum absintii* Faliński 1965, *Dauco-Melilotenion* Görs 1966: *Artemisio-Tanacetetum vulgaris* Br.-Bl 1931. *Berteroetum incanae* Siss 1950, *Dauco-Picridetum hieracioidis* Görs 1966, *Echio-Milelotetum* R.Tx 1947, *Artemisio vulgaris-Echinopsetum sphaerocephali* Eliáš 1979